

Wereldwijde jacht op de Space Invader

Heel stilletjes is er een invasie van de aarde aan de gang. Al een jaar of twintig. De teller staat nu op zo'n 3800 Space Invaders, die sinds 1998 in dertig landen en 78 steden zijn op- en ondergedoken.

Ook in een parkeerbaan om de aarde draait al een Invader mee. Dit alles klinkt als het scenario van een wel heel slechte film. Dat valt gelukkig mee.

'Space Invaders' was eind jaren zeventig een van de eerste computerspelletjes. De pixelpoppetjes namen maar weinig geheugenruimte in beslag. Die figuurtjes kregen een internationale comeback dankzij een Franse kunstenaar, die zich toelegt op straat art. Hij plaatst tegelmozaïeken in de openbare ruimte, van figuren die oorspronkelijk op het computerspel waren gebaseerd. Dat begon in Parijs, waar er meer dan duizend illegaal werden bevestigd aan kantoren, bedrijfspanden, muurtjes en huizen. De eigenaren waren er lang niet altijd bij mee. En bij sloop verdween ook het pixeltableau. Zo begon het.

Flits

Tegenwoordig wordt het werk van de kunstenaar, alleen bekend onder de schuilnaam Invader, verzameld. Er is bij voorbeeld een mozaïek geveild voor dik 200.000 euro. Soms ook wordt het botweg van de muur geroofd. Anderen maken de voorstellingen met tegeltjes thuis zelf na (Invader geeft de namen van zijn tegelveranciers gewoon vrij). Maar betrekkelijk nieuw is, dat je de afbeeldingen ook via de Flashinvader-app kunt verzamelen. Een e-activity in augmented reality, zoals Pokémon Go.

Bij Flashinvader zoek je met behulp van de opgegeven coördinaten of aanwijzingen van de kunstenaar een space invader-afbeelding op, je maakt op die plek verbinding met internet en je fotografeert het mozaïek. Dankzij de directe verbinding krijg je een plaatsje op de realtime ranglijst. Onderaan, met enkele andere starters, tot je je volgende te pakken hebt. Een enkeling heeft ze bijna allemaal en is daarvoor de halve

Space Invader begon met een tegelmozaïek.

wereld over gereisd. Een dure hobby, met al meer dan 95.000 spelers.

Het begint dus meestal simpel. Je verbaast je over een plotseling opgedoken tableau en je zoekt eens uit hoe het daar komt. Een nieuwe wereld gaat er voor je open. Er zijn er nog meer in de stad! En in andere steden ook. Sommige gezinnen plannen hun vakanties op de aanwezigheid van Space Invaders in de buurt van het vakantieoord.

Onmogelijk

Invader zelf toont zich in zijn schaarse berichten verrast over het succes van zijn kunst. In de top tien van Flashinvader zitten spelers die bijna alle mozaïeken voor de lens hebben gehad. En in dat kleine kringetje worden inmiddels restauratieklussen uitgevoerd. Beschadigde exemplaren worden hersteld, voor de verdwenen mozaïeken komen geen identieke vervangers terug. Het is street art, dus gratis voor iedereen, en het kan stuk.

Zelfs voor de doorgewinterde Flashinvaderjager is het onmogelijk alle Invaders te knippen. Er zijn er al heel wat verloren gegaan. Vaak echter krijgt de kunstenaar

tegenwoordig toestemming ze in nieuwbouw te verwerken, waardoor zorg en onderhoud gegarandeerd is. En wat nu ook gebeurt: hij zoekt locaties op die moeilijk toegankelijk zijn.

Zo heeft de Italiaanse astronaut Samantha Cristoforetti tijdens haar 199 dagen durende ruimtevlucht aan boord van het International Space Station (ISS) een Invader-mozaïek geplaatst op het luik van het Europese laboratorium Columbus. Zij zal de enige verzamelaar zijn die deze Invader heeft kunnen fotograferen.

Noordwijk

Ook de Europese ruimtevaartorganisatie ESA heeft de kunst van Invader omarmd. Op verschillende locaties in Europa vind je achter de streng-afwerende hekken afbeeldingen.

Daardoor zijn in Nederland Invaders niet alleen te vinden in Rotterdam en Amsterdam, maar ook bij ESA-Estec in Noordwijk. Tot voor kort was de jaarlijkse open dag het enige moment dat je de meeste van de acht mozaïeken zou kunnen fotograferen. Sinds kort zijn er rondleidingen, speciaal voor de Invaders-verzamelaars. Zij

Massaal jagen op de Invader

komen op alle acht locaties bij Estec voor hun uploadfoto's. Vlak naast Estec, bij ruimtemuseum Space Expo, zijn er ook nog twee te vinden.

Soms moet bij Estec een beetje worden gesmokkeld. Het fotograferen van het mozaïek telt alleen mee als je GPS aan hebt staan en je fysiek dus ook dicht bij de afbeelding bent. De ruimte rond de grote vacuümkamer van de Large Space Simulator is vaak niet toegankelijk. Op de buitenkant van de LSS is echter een mozaïek bevestigd. De ontoegankelijkheid wordt onderhouden door een kopie te fotograferen vlak naast het gebouw, dichtbij genoeg voor de GPS-locatie. De Flashinvader-app vindt dat goed, vertelt organisator Robert Willemzen van Spacetours Noordwijk. Hij verzorgt onder meer de Invader-rondleidingen bij Estec. „Maar ik

had laatst iemand die die afbeelding echt niet durfde te fotograferen. Hij was eerder al eens twee weken geblokkeerd omdat hij zich niet aan de regels zou hebben gehouden. Het enige is, niemand weet wat de regels zijn.”

Aanbidden

Dat hoort een beetje bij het vrijbuitersimago van street art. Nu loopt Willemsen geregeld met groepjes van vijf tot vijftien personen langs de afbeeldingen. Wat de groepjes doen is precies tegelijk de afbeelding fotograferen terwijl de smartphone in verbinding staat met Flashinvader. De groep stijgt als blok in de ranglijsten.

Het herhaalde belonende riedeltje van een geslaagde upload is grappig om te horen. En van een afstandje is het een wat merkwaardig gezicht. Tien, vijftien volwasse-

nen die allemaal als stokstaartjes met de mobiliteit heuvelen naar de hooggeplaatste afbeelding wijzen. Een nieuwe vorm van verering, een aanbidding via de mobiele telefoon? Maar nee. Wat volgt is aftellen in het Frans, Engels, Italiaans, Zweeds of Nederlands en tegelijk afdrucken. Weer een locatie toegevoegd. Nummer 24, of 631, 1145, of 1722, 2396. Elk plaatje is een verovering. De tien in Noordwijk leveren bij elkaar 480 punten op.

Millenniumbug

Invader intussen bereidt zijn volgende invasie voor. Daar zitten bijzondere bij, zoals het plaatje dat hij 31 december 1999 in Los Angeles op de 'D' van de wereldberoemde 'HOLLYWOOD'-letters plakte. Een eerbetoon aan de gevreesde millenniumbug die enkele uren later zou kunnen toeslaan. Nadat er geen

rampspoed volgde kregen ook de andere letters hun eigen Invadertje.

In Japan mag Invader zich voor de rest van zijn leven niet meer vertonen. Daar was men niet zo blij met zijn varianten op Japanse anime-afbeeldingen in zijn street art. Elders stellen steeds meer delen van de wereld zich juist open voor zijn kunst en vooral ook de nu al bijna honderdduizend actieve verzamelaars in zijn kielzog.

Piet Arp
www.space-invaders.com
www.spacetoursnoordwijk.com